

Yksityinen kopiointi 2018 -tutkimuksen päätulokset

- Tutkimuksessa selvitettiin yksityisen kopioinnin kokonaismäärää Suomessa.
- Laillisen yksityisen kopioinnin piiriin kuuluvaa musiikki- ja videomateriaalia kopioi alle neljännes 15-79-vuotiaista suomalaisista (alle 240 000 suomalaista). Kopioijien määrä on laskenut viimeisten vuosien aikana. Vuonna 2014 yksityistä kopiointia tekeviä oli vielä yli 520 000.
- Vuonna 2018 arvio yksityisen kopioinnin kappalemäärästä on samalla tasolla kuin vuoden 2017 tutkimuksessa. Suomalaiset (15-79-vuotiaat) kopioivat vuoden aikana kaiken kaikkiaan 242-264 miljoonaa tiedostoa laillisia yksityisiä kopioita. Vuoden 2017 tutkimuksessa vastaava arvio yksityisen kopioinnin määrästä oli 241-261 miljoonaa tiedostoa.
- Matkapuhelin ja tietokone ovat edelleen yleisimmät laitteet, joihin musiikkia kopioidaan. Videomateriaalia kopioitaessa yleisin laite on edellisten vuosien tavoin digiboksi.
- Yleisimmät alkuperäislähteet musiikkia kopioitaessa ovat internetistä ilmaiseksi tallennettavat tiedostot (esim. artistien omat internet-sivut), suoratoisto/streaming-palvelut (offline-tilaan tallennettu materiaali) sekä alkuperäiset CD-levyt. Videotallennuksissa eniten käytetty lähde on TV-lähetys. Yleisimmin käytetyt musiikin ja videotiedostojen lähteet ovat samoja kuin vuonna 2017. TV on mainittu videotallennuksissa lähteeksi hieman harvemmin kuin vuonna 2017.
- Musiikin ja AV-sisällön suoratoistopalvelujen, musiikin ja videotiedostojen tallennuspalveluiden ja netti-TV:n käyttö on edelleen kasvanut.
- Musiikkia kuunnellaan ja videoita katsellaan edelleen myös perinteisillä tavoilla.
- Kaksi viidestä musiikkia kopioineesta hankkisi musiikin jostakin maksullisesta lähteestä, jos kopiointimahdollisuutta ei olisi. Videotiedostoja hankkisi maksullisista lähteistä alle viidennes aineistoa kopioineista, jos kopiointimahdollisuutta ei olisi.
- Graafista aineistoa on viimeisen vuoden aikana kopioinut (tallentanut/tulostanut/valokopioinut/skannannut) yksityiseen käyttöön kolme neljästä suomalaisesta. Eniten tallennustapahtumia on digitaalisesta paperille tulostuksissa sekä digitaalisesta digitaaliseksi tallennuksissa.
- Sivumäärittäin tarkasteltuna graafista aineistoa on kopioitu (valokopioitu/skannattu/tulostettu/tallennettu) lähes 3 miljardia sivua. Eniten sivumäärittäin tarkasteltuna on tulostettu digitaalista graafista aineistoa paperille.

Tutkimuksen päätavoitteena oli selvittää musiikki- ja videoaineiston osalta yksityisen kopioinnin kokonaismäärää Suomessa. Vastaavaa tietoa kerättiin edellisen kerran 2017 Taloustutkimuksen toimesta. Tutkimus tarjoaa myös laajan kuvan suomalaisten viihde-elektronikka-laitteiden käytöstä sekä suomalaisten kulutus-käyttäytymisestä musiikin ja videomateriaalin kulutuksen osalta. Tutkimuksessa selvitettiin myös musiikki- ja videomateriaalin kopioimisesta aiheutuvaa haittaa. Lisäksi tutkimuksessa selvitettiin graafisen aineiston yksityistä kopiointia.

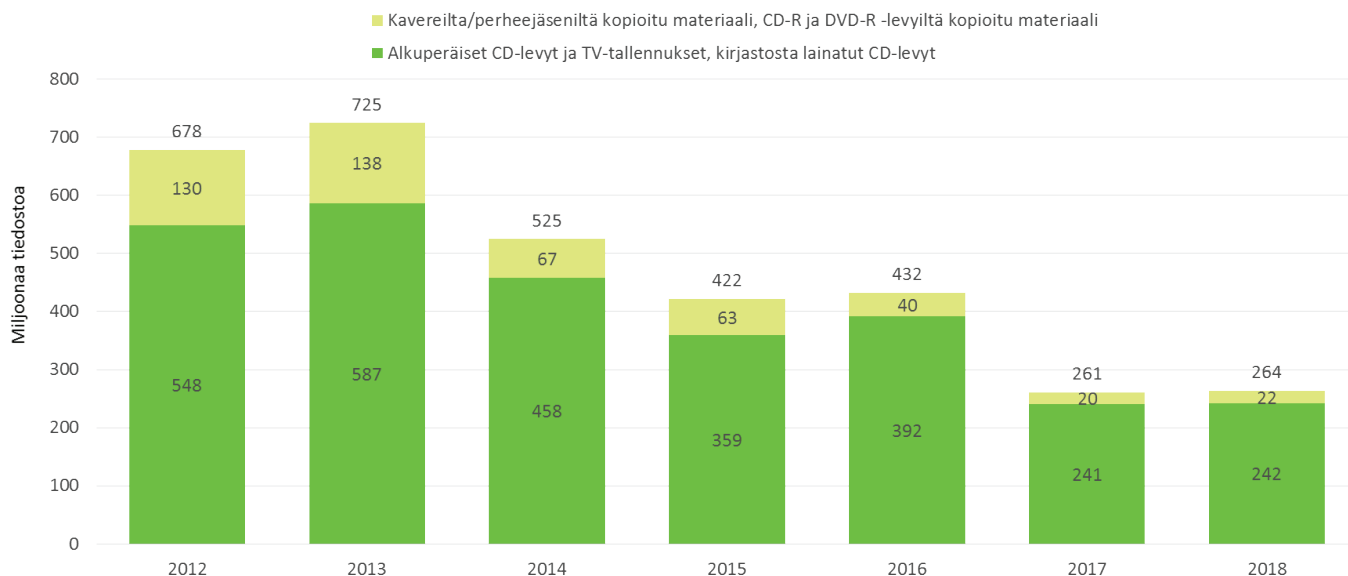
Taloustutkimus Oy:n toteuttaman tutkimuksen tulokset perustuvat kattavaan väestöä edustavaan otokseen, yli 3000 15-79-vuotiaista suomalaista haastateltiin henkilökohtaisesti. Tutkimuksen perusteella kaiken kaikkiaan noin miljoona suomalaista (virhemarginaali on $\pm 3,1\%$, 95 %:n luotettavuustasolla) kopioi musiikkia, elokuvia ja tv-ohjelmia yksityiseen käyttöön.

Yksityisen kopioinnin kokonaismäärä 15-79-vuotiaiden keskuudessa on vuositasolla tutkimuksen mukaan noin 242-264 miljoonaa kappaletta musiikki- ja videotiedostoja. 242 miljoonasta kopioidusta tiedostosta on karsittu pois kaikki muu kuin tekijänoikeuslain tarkoittama laillinen yksityinen kopiointi - esimerkiksi itse tehty aineisto, laitton lataaminen ja kopiot, joista on maksettu muuta kautta (esimerkiksi iTunes.)

Laki sallii myös kavereille ja perheenjäsenille kopioinnin. Kavereilta ja perheenjäseniltä tai CD-R ja DVD-R -levyiltä kopioitua aineistoa kopioidaan vuositasolla 22 miljoonaa tiedostoa. Koska näiden tiedostojen alkuperää ei voitu tutkimuksella selvittää, asettuu arvio yksityisen kopioinnin kokonaismäärästä 242-264 miljoonan kopioidun tiedoston välille (kuva 1 ja taulukko 1.).

Vuoden 2017 tutkimuksessa arvio yksityisen kopioinnin määrästä oli 241-261 miljoonaa tiedostoa (15-79-vuotiaat). Arvio yksityisen kopioinnin kokonaismäärästä on vuonna 2018 samalla tasolla kuin vuonna 2017. Kotitalouksissa tapahtuvan kopioinnin kokonaismäärä (sisältäen myös muun kuin hyvitettävän yksityisen kopioinnin) on vuositasolla noin 418 miljoonaa tiedostoa (15-79-vuotiaat).

Yksityinen kopiointi 2012-2018

Kuva 1. Yksityisen kopioinnin kokonaismäärä 2012-2018. Taloustutkimus 2018.

Musiikki, 15-79-vuotiaat

Miljoonaa tiedostoa (kpl)	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Alkuperäisiltä CD-levyiltä	192 631	164 090	65 688	89 474	47 680	21 532
CD-R, DVD-R, Bluray -levyiltä	11 912	23 187	10 459	26 683	8 030	3 611
Kirjastosta lainatuilta CD-levyiltä	12 355	10 936	7 429	6034	1 302	4 255
Kavereilta/-perheenjäseniltä	111 902	41 601	43 136	9 541	7 783	9 517
Yhteensä (yksityinen kopiointi)	328 800	239 814	126 712	131 732	64 795	38 915

Taulukko 1a. Musiikki. Yksityisen kopioinnin kokonaismäärä lähteittäin 2013-2018. Taloustutkimus 2018.

Videotiedostot, 15-79-vuotiaat

Miljoonaa tiedostoa (kpl)	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Videotiedostoja televisiosta	381 981	282 591	285 433	296 023	192 288	216 035
Kavereilta/-perheenjäseniltä	13 975	2 793	9 606	3 394	4 222	9 024
Yhteensä (yksityinen kopiointi)	395 956	285 384	295 039	299 417	196 510	225 059

Taulukko 1b. Videotiedostot. Yksityisen kopioinnin kokonaismäärä lähteittäin 2013-2018. Taloustutkimus 2018.

Musiikkia kopioitaessa yleisimmät lähteet ovat internetistä ilmaiseksi tallennetut tiedostot, esim. artistien sivut (24 %, virhemarginaali $\pm 3,6$ %-yksikköä), suoratoisto/streaming-palvelut, (22 %, virhemarginaali $\pm 3,3$ %-yksikköä) ja alkuperäiset CD-levyt (21 %, virhemarginaali $\pm 3,3$ %-yksikköä). Videotiedostoja tallennetaan useimmin televisiosta (68 % vastaajista, virhemarginaali on $\pm 3,2$ %-yksikköä). Matkapuhelin ja tietokone ovat edelleen yleisimmät laitteet, joihin musiikkia on tallennettu. Videotiedostoja tallennetaan useimmin tallentavalle digiboksille.

Tutkimuksen mukaan tietokone on yksityisessä käytössä lähes 3,9 miljoonalla 15-79-vuotiaalla suomalaisella (virhemarginaali $\pm 1,1$ %), matkapuhelin, johon voi tallentaa musiikkia, yli 3,6 miljoonalla (virhemarginaali $\pm 1,3$ %) ja USB-muistitikku lähes 3,4 miljoonalla (virhemarginaali $\pm 1,4$). Tablet-laitteita on lähes 2,7 miljoonalla suomalaisella (virhemarginaali $\pm 1,8$ %). Erillinen MP3-soittimen/iPod on käytössä alle 1,2 miljoonalla suomalaisella (virhemarginaali $\pm 1,7$ %).

Musiikin suoratoistopalvelu Spotify tai jokin muu vastaava palvelu on käytössä lähes 2 miljoonalla (virhemarginaali $\pm 1,8$ %) suomalaisella (vuonna 2017 käyttäjiä oli yli 1,8 miljoonaa).

Verkossa sijaitsevia tiedostojen tallennuspalveluita (kuten Dropbox, Google Drive, Apple iCloud, Microsoft Skydrive jne.) käyttää jo lähes 2,3 miljoonaa (virhemarginaali $\pm 1,8$ %) suomalaista. Vuonna 2017 käyttäjiä oli 2,1 miljoonaa. Netflix, HBO Nordic, Viaplay tai joku muu kuukausimaksullinen on käytössä jo lähes 2 miljoonalla suomalaisella (virhemarginaali $\pm 1,8$). Vuonna 2017 kuukausimaksullisia verkon kautta katsottavia TV-palveluja sanoi käyttävänsä 1,7 miljoonaa suomalaista. TV-ohjelmien verkkotalennuspalveluja, kuten Elisa Viihde, Sonera Viihde tai jonkin muu vastaava, käyttää yli miljoona suomalaista.

Musiikki- ja videopalveluja koskevat luvut eivät kuvaa palvelujen asiakasmääriä. Palvelu voi olla vastaajan käytössä esimerkiksi samassa kotitaloudessa asuvan henkilön tilaamana.

Tutkimuksessa selvitettiin myös suomalaisten kulutuskäyttäytymistä musiikin ja videomateriaalin kulutuksen osalta. Radio on edelleen ylivoimaisesti suosituin musiikinkuuntelukanava. Suomalaisista musiikin kuuntelijoihin 94 % kuuntelee musiikkia radiosta. Youtube ja fyysiset äänitteet ovat seuraavaksi yleisimmät musiikin kulutusmuodot. Musiikkia viikottain kuuntelevien keskuudessa Youtubea käytetään selvästi enemmän kuin fyysisiä äänitteitä. Suomalaisista 61 % kuuntelee kuukausittain musiikkia Youtubesta. Fyysisiä äänitteitä kuuntelee kuukausittain 35 % suomalaisista. Youtuben ja suoratoistopalvelujen käyttäjistä 75 % kuuntelee myös fyysisiä äänitteitä. Osuus on sama kuin viime vuonna.

Suomalaisista 92 % katsoo televisiolähetyksiä ainakin joskus suorina lähetyksinä. Netti-TV -lähetyksiä katsoo 74 % suomalaisista. Digiboksitalenteita katsoo 38 % 15-79-vuotiaista suomalaisista. Netti-TV:n, verkko-tallennuspalvelujen ja VOD streaming -palvelujen (esim. Netflix) käyttäjistä 92 % katsoo televisiota myös suorina lähetyksinä. Ko. palvelujen käyttäjät tallentavat TV-sisällöt digiboksille useammin kuin suomalaiset yleisesti. Tuloksista on edelleen nähtävissä laitteiden ja palvelujen ristikkäiskäyttö. Perinteisiä musiikin ja videomateriaalin kulutustapoja käytetään edelleen uudempien laitteiden ja palvelujen rinnalla.

Musiikkia kopioineista 65 % olisi hankkinut aineiston jotenkin muuten, jos kopiointimahdollisuutta ei olisi ollut. Jostakin maksullisesta lähteestä musiikkiaineiston olisi hankkinut 43 %

musiikkia kopioineista. Joka viides (20 %) musiikkia kopioineista olisi ostanut musiikin tallenteena (esimerkiksi cd-levynä), jos ei olisi ollut kopiointimahdollisuutta. Vajaa viidennes (16 %) olisi kuunnellut musiikkia maksullisesta suoratoistopalvelusta (esim. Spotify) ja vajaa kymmenes (7 %) olisi ostanut musiikin tiedostona. Ilmaista suoratoistopalvelua (esim. Youtube) musiikin kuunteluun olisi käyttänyt 18 % musiikkia tallentaneista ja kaverilta/kirjastosta musiikin olisi lainannut 4 % musiikkia kopioineista. Ilmaiset musiikin suoratoistopalvelut mainitaan useammin kuin vuoden 2017 tutkimuksessa.

Videoaineistoa tallentaneista yli kolmannes (37 %) olisi hankkinut aineiston jotenkin muuten, jos kopiointimahdollisuutta ei olisi ollut. Jostakin maksullisesta lähteestä videoaineiston olisi hankkinut alle viidennes (18 %) videotiedostoja kopioineista. Videotiedostoja kopioineista 8 % olisi katsonut kyseisen av-aineiston maksullisesta suoratoistopalvelusta (esim. Ruutu+, Netflix, Viaplay), 7 % olisi ostanut aineiston tallenteena (esim. DVD-levy) ja 3 % olisi vuokrannut elokuvan (esim. Elisa Viihde). Ilmaisesti suoratoistopalvelusta (esim. YLE Areena, Katsomo, Ruutu) aineiston olisi katsonut 17 % videoaineistoa tallentaneista ja kirjastosta tai kaverilta videoaineiston olisi lainannut 1 % videotiedostoja tallentaneista. Ilmaiset av-suoratoistopalvelut mainitaan useammin kuin vuoden 2017 tutkimuksessa.

Musiikkiaineistoa kopioineet arvioivat kuuntelevansa kopioidun musiikkikappaleen keskimäärin 41 kertaa (vuonna 2017: 49 krt.). Audiovisuaalista sisältöä kopioineet arvioivat katselevansa kopioidun videoaineiston keskimäärin 3 kertaa (vuonna 2017 noin 4 krt.).

MITÄ TUTKIMUKSESSA TARKOITETAAN YKSITYISELLÄ KOPIOINNILLA?

Yksityisellä kopioinnilla tarkoitetaan tässä tutkimuksessa musiikin ja videon alkuperäislähteistä (alkuperäiset CD-levyt, TV-lähetykset) tapahtuvaa kopiointia. Laki sallii myös kopioimisen kaverilta ja perheenjäseniltä. Koska haastattelujen avulla ei aukottomasti pystytä selvittämään kavereilta ja perheenjäseniltä kopioidun musiikin alkuperää, arvio kopioinnin kokonaismäärästä esitetään kahden luvun välisenä arviona, jonka alapäässä ovat yksinomaan alkuperäisistä lähteistä tapahtunut kopiointi ja yläpäässä luku johon on lisätty kavereilta ja perheenjäseniltä kopioitu materiaali sekä musiikin osalta CD-R, DVD-R ja Blu-ray -levyiltä tehdyt kopiot.

Verkosta ostettu lisensioitu materiaali, laittomista lähteistä ladattu materiaali sekä automaattinen varmuuskopiointi on rajattu yksityisen kopioinnin ulkopuolelle. Tutkimuksen kysymyksenasettelussa on lisäksi rajattu pois omatekoinen musiikki, itse kuvattu tai muu omatekoinen videomateriaali, sekä työkäyttöä varten kopioitu musiikki- tai videoaineisto.

GRAAFISEN AINEISTON KOPIOINTI

Vuonna 2017 graafisen aineiston kopiointifrekvenssiä kysyttiin kaikista kopiointitavoista yhteensä. Vuonna 2018 kysymystä muutettiin niin, että graafisen aineiston kopiointifrekvenssiä kysyttiin jokaisesta kopiointitavasta erikseen.

Kolme neljästä (73 %) 15-79-vuotiaasta on kopioinut jotakin graafista aineistoa ainakin joskus vuoden aikana. Graafista aineistoa digitaalisesta digitaaliseksi sanoi viimeisen vuoden aikana tallentaneensa 56 % vastaajista. Digitaalista aineistoa paperille tulosti viimeisen vuoden aikana 59 % vastaajista. Paperista paperille graafista aineistoa valokopioi 48 % vastaajista ja paperista digitaaliseksi graafista aineistoa skannasi 44 % vastaajista.

Graafista aineistoa (kirja, lehtiartikkeli, kuva, nuotit tms.) ainakin joskus kopioineista 36 % tulosti, 29 % valokopioi, 19 % tallensi ja 13 % skannasi aineistoa viimeisellä kopiointikerralla.

Viimeksi valokopioitu tai skannattu aineisto on ollut useimmin lomake, esim. viranomaislomake (21 %), lasku/tiliote tms. (16 %) tai oppikirja tai tietokirja (9 %).

Viimeksi yksityiseen käyttöön tulostettu tai tallennettu graafinen aineisto on ollut useimmin lomake (19 %), valokuva (19 %), oppimateriaali (12 %) tai ruokaohje/resepti (10 %).

Yksityiskäyttöön viimeksi tulostetun tai tallennetun graafisen aineiston julkaisija on ollut useimmin yksityinen henkilö, esim. yksityisen henkilön kotisivut tai blogi (24 %), jokin yritys (18 %), kirja- tai lehtikustantamo (11 %) tai julkishallinto (13 %).

MITEN TUTKIMUS TEHTIIN?

Tutkimus toteutettiin henkilökohtaisina haastatteluina osana Omnibus- kuluttajatutkimusta. Kysymykset olivat mukana kolmella peräkkäisellä Omnibus-kierroksella, ne esitettiin yhteensä 3036 henkilölle. Kohderyhmänä olivat 15–79-vuotiaat suomalaiset kuluttajat Ahvenanmaata lukuun ottamatta.

Otos muodostettiin kiintiöpoiminnalla, jossa kiintiöinä olivat kohderyhmän valtakunnallinen ikä-, sukupuoli, lääni- ja kuntatyypijakauma. Otos on painotettu kohderyhmää vastaavaksi. Painotetut N-luvut vastaavat Suomen 15–79 -vuotiaat väestöä tuhansina (SVT 31.12.2017).

Haastattelut tehtiin 9.3 - 8.5.2018 välisenä aikana. Haastattelu-työhön osallistui eri kierroksilla 43-49 Taloustutkimuksen kouluttamaa haastattelijaa. Haastatteluja tehtiin ensimmäisessä osassa 80 paikkakunnalla, toisessa osassa 86 paikkakunnalla ja kolmannessa osassa 96 paikkakunnalla.

Tulostuksessa on käytetty T-testiä, joka testaa kunkin taulukoidun taustamuuttujan kohdalla poikkeako tulos muista vastaajista enemmän kuin mitä satunnaisvaihtelun osuus on 95 %:n luotettavuus-tasolla. Tutkimuksessa on laskettu arvio kopiointin kokonaistiedostomääristä vuosittain käyttäen väestöä edustavia painokertoimia. Arvio kokonaismäärästä on laskettu vastaajan viimeisellä tallennuskerralla kopioiman aineiston sekä vastaajan kopiointifrekvenssiä kuvaavan kertoimen avulla.

Tekijänoikeuslain mukaan jokaisella on oikeus kopioida yksityiseen käyttöön julkaistuja teoksia, mm. musiikkia, elokuvia ja tv-ohjelmia. Laissa on säädetty yksityisen kopioinnin hyvityksestä, jonka valtio maksaa tekijöille, esittäjille ja tuottajille teoksen kappaleiden valmistamisesta yksityiseen käyttöön.

Yksityistä kopiointia ja sen yleisyyttä tutkitaan hyvityksen oikean mitoituksen määrittämiseksi.

Taloustutkimus Oy on suomalainen täyden palvelun markkinatutkimusyri-tyys, joka on perustettu vuonna 1971. Taloustutkimus työllistää Suomessa noin 70 vakituista markkinatutkimusalan ammattilaista sekä noin 300 haastattelijaa ympäri Suomea. Helsingin pääkonttorin lisäksi kotimaiset aluetoimistot sijaitsevat Tampereella, Turussa ja Oulussa. Ulkomaisia tytä- ja osakkuusyhtiöitä on Venäjällä ja kaikissa Baltian maissa. Taloustutkimus kuuluu kansainväliseen WIN-verkostoon, joka toimii yli 50 maassa.

Taloustutkimus noudattaa kaikessa tutkimustoiminnassaan kansainvälisen kauppakamarin (ICC) ja ESOMARin (European Society for Opinion and Marketing Research) tutkimussääntöjä. Käytössä on kansainvälinen markkinatutkimus-toimialastandardi ISO 20252, jonka on sertifioinut SGS Finland.

